

Nærings- og Fiskeridepartementet
Att:
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Forslag til regulering av fisket etter makrellstørje i 2026

Regulering av fisket etter makrellstørje i 2026 ble behandlet som sak 20 under reguleringsmøtet 6. november 2025. Sakspapirene og skriftlige innspill er tilgjengelig på nettsidene til Fiskeridirektoratet.

1. Rammer for reguleringen av fisket i 2026

Makrellstørje (*Thunnus thynnus*) forvaltes av Den internasjonale kommisjonen for bevaring av atlantisk tunfisk (ICCAT). Årsmøtet i ICCAT er gjennomført, og Norge er for 2026 tildelt en nasjonal kvote på om lag 461 tonn. I tillegg ble det på årsmøtet vedtatt å øke kvotefleksibiliteten fra 5 til 20 prosent av ubenyttet kvantum. Dette innebærer at Norge kan fiske inntil 535 tonn makrellstørje i 2026, noe som er en betydelig økning sammenliknet med 2025.

Den norske reguleringen for 2026 skal oversendes ICCAT for godkjenning på det intersesjonelle møtet i mars 2026. Endringer i kvoter eller regelverk som følger av dette, må bli innarbeidet før endelig fastsettelse.

Fiskeridirektøren har i utgangspunktet foreslått å videreføre hovedtrekkene i reguleringsopplegget fra 2025. Dette innebærer i hovedsak en videreføring av eksisterende gruppeinndeling, deltakelsesregulering og tekniske bestemmelser.

Imidlertid viser Fiskeridirektøren til at den norske totalkvoten for makrellstørje i 2026 er vesentlig høyere enn tidligere år, og at norske fartøy over tid ikke har klart å utnytte den tildelte kvoten fullt ut, til tross for god tilgjengelighet av makrellstørje i norske farvann. På denne bakgrunn foreslår Fiskeridirektøren at Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet og næringen foretar en nærmere vurdering av reguleringsopplegget for fisket etter makrellstørje i 2026, herunder fordeling av den norske totalkvoten, deltakelseskriterier og kvotereguleringer, med sikte på å legge bedre til rette for full kvoteutnyttelse. Dette vil fremgå av de ulike punktene som behandles nedenfor.

2. Fordeling av norsk totalkvote

Til reguleringsmøtet foreslo Fiskeridirektøren å fordele den norske totalkvoten for makrellstørje i 2026 med gruppekvoter til not- og linefartøy og til småskala kystfartøy. I tillegg foreslo Fiskeridirektøren å avsette kvanta til bifangst, fritidsfiske og merk-og-slipp-fiske, samt til forskning, herunder levendelagring.

Siden den norske totalkvoten er blitt vesentlig høyere enn tidligere år, ser Fiskeridirektøren behov for å foreta en nærmere vurdering av hva som er en hensiktsmessig fordeling av kvoten for å sikre best mulig utnyttelse.

Dette er i tråd med innspillet fra Norges Fiskarlag i forkant av reguleringsmøtet. Fiskarlaget har pekt på at not- og linefartøy over tid har hatt utfordringer med å utnytte den norske kvoten fullt ut, til tross for god tilgjengelighet av makrellstørje i norske farvann. Videre har Fiskarlaget fremhevet behovet for et mer forutsigbart reguleringsopplegg som kan legge bedre til rette for økt aktivitet og verdiskaping i fisket.

Fiskeridirektøren viser videre til at småskala kystfartøy kan utgjøre en større andel av totalkvoten enn i dag. Gruppen kan omfatte et betydelig antall fartøy, men erfaringene viser at mange påmeldte fartøy tradisjonelt ikke har deltatt aktivt i fisket eller landet fangst av makrellstørje. En eventuell justering av gruppekvoten må derfor vurderes i samråd med næringen. Norges Kystfiskarlag har i sitt innspill pekt på behovet for å styrke utviklingen av et kystfiske etter makrellstørje og har bedt om at kvoteandelen til denne gruppen økes.

Fiskeridirektøren mener også at avsetningene til fritidsfiske og til utilsiktet dødelighet i merk-og-slipp-fisket må vurderes. Det er økende interesse for slikt fiske blant fritidsfiskere, noe som kan tilsi behov for økte avsetninger. Samtidig har heller ikke disse avsetningene tradisjonelt vært fullt utnyttet. Norges Fiskarlag har i sitt innspill gitt uttrykk for at ordningene bør videreføres.

Fiskeridirektøren legger til grunn at disse momentene må vurderes i god tid før det interresjonelle møtet i ICCAT i mars 2026, som grunnlag for den endelige reguleringen.

3. Bifangst

Makrellstørje har fått en tydeligere tilstedeværelse i norske farvann, og det er dermed økt risiko for utilsiktet fangst av arten i fisket etter andre arter. Under enkelte omstendigheter kan bifangsten bli betydelig.

Til reguleringsmøtet foreslo Fiskeridirektøren å avsette 10 tonn av den norske totalkvoten til bifangst av makrellstørje i 2026. Forslaget bygger på erfaringer fra tidligere år, der det er registrert 2,5 tonn bifangst i 2023, 3,4 tonn i 2024 og 2,8 tonn så langt i 2025. Tallene omfatter bifangst både i og utenfor Norges økonomiske sone.

Fiskeridirektøren foreslår videre å videreføre gjeldende rammer for bifangst, herunder at fartøy kan beholde makrellstørje som tas som uunngåelig bifangst ved fiske etter andre arter og som ikke er levedyktig. Bifangst kan bestå av inntil 10 individer, men utgjøre maksimalt 20 prosent i vekt av den totale fangsten ved landing.

Norges Fiskarlag har i sitt innspill støttet en videreføring av bifangstordningen.

Fiskeridirektøren legger dette til grunn i sitt forslag.



4. Fiskesesong

ICCAT-regelverket begrenser sesongen for å fiske makrellstørje for å redusere den samlede belastningen fra fiske. I Norges territorialfarvann og økonomiske sone er risikoen for fangst av små individer mindre, og makrellstørjen kommer vanligvis ikke inn i området før på sensommeren. Fiskesesongen i norske farvann er:

- for notfartøy fra 25. juni til 15. november
- for linefartøy over 24 meter fra 1. august til 31. desember
- for småskala kystfartøy og i fritidsfisket fra 13. mai til 31. desember

5. Not- og linefartøy – deltakelse

Til reguleringsmøtet foreslo Fiskeridirektøren å videreføre gjeldende deltakerregulering for not- og linefartøy i fisket etter makrellstørje i 2026. Forslaget innebærer at deltakelse fortsatt gis til et begrenset antall fartøy, basert på krav til erfaring, utstyr og kapasitet til å håndtere fangst, landing og omsetning på en forsvarlig måte.

Videre foreslo Fiskeridirektøren å videreføre adgangen til å gi deltakeradgang med varighet utover ett år, for å bidra til økt forutsigbarhet for fartøyene som deltar i fisket. Fiskeridirektøren la vekt på at fisket etter makrellstørje er et krevende og spesialisert fiskeri, der erfaring og kontinuitet er viktige forutsetninger for god gjennomføring og høy kvalitet på fangstproduktet.

I sine innspill pekte Norges Fiskarlag på behovet for et mer forutsigbart reguleringsopplegg for not- og linefartøy, og fremhevet at dagens regulering i begrenset grad har bidratt til full utnyttelse av den norske kvoten. Sjømat Norge understreket tilsvarende betydningen av kontinuitet blant deltakende fartøy for å ivareta kvalitet og verdiskaping. Fiskeridirektøren legger disse momentene til grunn i den videre vurderingen av deltakerreguleringen.

I lys av at den norske totalkvoten for 2026 er vesentlig høyere enn tidligere år, og at not- og linegruppen over tid ikke har klart å utnytte den tildelte kvoten fullt ut, til tross for god tilgjengelighet av makrellstørje i norske farvann, mener Fiskeridirektøren at det er behov for å se nærmere på deltakerreguleringen for denne gruppen, med sikte på å legge bedre til rette for full kvoteutnyttelse.

6. Not- og linefartøy – kvoteregulering

Til reguleringsmøtet foreslo Fiskeridirektøren å videreføre fartøykvoter med maksimalkvotetillegg for fartøy som fisker med not og line i 2026. Videre foreslo Fiskeridirektøren at Fiskeridirektoratet kan foreta refordeling mellom fartøyene dersom deler av kvoten ikke blir utnyttet. Denne løsningen ble støttet av Norges Fiskarlag i deres innspill til reguleringsmøtet. Fiskarlaget viste også til at overregulering kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å sikre bedre kvoteutnyttelse. Samtidig ga Fiskarlaget uttrykk for at de kan ha behov for å supplere sitt innspill når den norske kvoten blir endelig fastsatt.

Ettersom den norske totalkvoten for 2026 er vesentlig høyere enn tidligere år, foreslår Fiskeridirektøren at Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet og næringen foretar en nærmere vurdering av kvotereguleringen for not- og linefartøy, herunder valg av reguleringsform, i det videre arbeidet med reguleringen av fisket etter makrellstørje i 2026.



7. Observatør

ICCAT-regelverket stiller krav om at fisket etter makrellstørje overvåkes av observatør. For notfartøy skal hver fisketur ha observatør fra det regionale observatørprogrammet. For linefartøy over 15 meter skal minst 20 prosent av fisketurene ha nasjonal observatør om bord. Dette er minimumskrav fastsatt i ICCAT-regelverket, og det er ikke adgang til å lempe på disse i den nasjonale reguleringen.

Hvert fartøy er selv ansvarlig for å dekke kostnadene knyttet til observatørordningen. Ved manglende oppfyllelse av kravene kan Fiskeridirektoratet nekte fartøy å delta i fisket etter makrellstørje.

Fiskeridirektøren viser til at observatørordningen innebærer betydelige kostnader og kan redusere fleksibiliteten i gjennomføringen av fisket, særlig for notfartøy. Manglende fleksibilitet trekkes ofte frem som en utfordring, ettersom makrellstørja i hovedsak kommer til norske farvann sent på året, når værforholdene er mer krevende og dagene kortere. Dette er også fremhevet i innspillet fra Norges Fiskarlag.

Norges Fiskarlag har i sitt innspill foreslått at inndratte midler kan benyttes til å finansiere observatører for notfartøy, for å redusere den økonomiske belastningen for fartøyene. Fiskeridirektøren støtter forslaget.

8. Småskala kystfartøy

Til reguleringsmøtet foreslo Fiskeridirektøren å videreføre gruppen for småskala kystfartøy i fisket etter makrellstørje i 2026. Forslaget innebærer at fisket fortsatt reguleres med en egen gruppekvote, og at fisket kan foregå fritt innenfor denne frem til gruppekvoten er oppfisket.

Fiskeridirektøren viser til at gruppen for småskala kystfartøy over tid ikke har utnyttet den avsatte kvoten fullt ut, til tross for økende interesse for deltakelse. Erfaringene tilsier at mange påmeldte fartøy enten ikke deltar i fisket eller ikke lander fangst av makrellstørje. Fiskeridirektøren foreslo derfor å ikke ha noen grense på hvor mange fartøy som kan delta i denne gruppen.

Norges Fiskarlag har i sitt innspill støttet videreføring av ordningen for småskala kystfartøy, herunder videreføring av gruppekvoten og gjeldende redskapsbegrensninger. Norges Kystfiskarlag har på sin side pekt på behovet for å styrke utviklingen av et kystfiske etter makrellstørje, og har bedt om at kvoteandelen til småskala kystfartøy økes. Kystfiskarlaget har også foreslått at det åpnes for et forsøksfiske med harpun og krok, med en egen avsetning.

Fiskeridirektøren legger til grunn at spørsmål om gruppekvotens størrelse, deltakelse og eventuelle justeringer i reguleringen må vurderes nærmere i dialog med næringen, i lys av den økte totalkvoten for 2026 og erfaringene fra tidligere år.

9. Fritidsfiske og merk-og-slipp-fiske

Til reguleringsmøtet foreslo Fiskeridirektøren å videreføre ordningen for fritidsfiske og merk-og-slipp-fiske etter makrellstørje i 2026. Forslaget innebærer at det avsettes et eget kvantum av totalkvoten til fritidsfiske og til makrellstørje som dør eller er døende i forbindelse med merk-og-slipp-fiske.



Deltakelse i fritidsfisket og merk-og-slipp-fisket forutsetter at fastsatte deltakelseskriterier er oppfylt. Kriteriene skal bidra til en forsvarlig gjennomføring av fisket og ivareta hensynet til ressursforvaltning, kontroll og datainnsamling.

Norges Fiskarlag har i sitt innspill gitt uttrykk for at ordningene for fritidsfiske og merk-og-slipp-fiske bør videreføres, og har pekt på at disse fiskeriene bidrar til økt kunnskap om bestanden og til allmenn interesse for makrellstørje.

Fiskeridirektøren viser til at interessen for fritidsfiske etter makrellstørje har vært økende de senere årene, men at den avsatte kvoten tradisjonelt ikke har blitt fullt utnyttet. Samtidig innebærer deltakelsesregimet en betydelig saksbehandlingsbelastning for Fiskeridirektoratet, med bistand fra Havforskningsinstituttet. I lys av den vesentlig høyere norske totalkvoten for 2026, mener Fiskeridirektøren at det er behov for å gjøre en ny vurdering av kriteriene for deltakeradgang, herunder om dagens kriterier er hensiktsmessige for å legge til rette for aktivitet, samtidig som kontroll- og forvaltningshensyn ivaretas.

Fiskeridirektøren legger til grunn at både avsetningens størrelse og kriteriene for deltakelse må vurderes nærmere i det videre arbeidet, blant annet i lys av faktisk aktivitet og kvoteutnyttelse, før endelig regulering fastsettes.

10. Forskning og levendelagring

Til reguleringsmøtet foreslo Fiskeridirektøren å videreføre avsetningen av et eget kvantum av totalkvoten til forskning i 2026. Avsetningen skal blant annet legge til rette for datainnsamling, prøvetaking og forskningsaktiviteter i regi av Havforskningsinstituttet, samt videreføring av arbeidet med levendelagring av makrellstørje.

Fiskeridirektøren viser til at forskningsaktivitetene har stor betydning for kunnskapsgrunnlaget om makrellstørje i norske farvann, herunder bestandens utbredelse, vandringsmønster, fangstbehandling og kvalitet. Erfaringene fra tidligere år tilsier at en egen forskningsavsetning fortsatt er nødvendig for å sikre et godt faglig grunnlag for forvaltningen.

Norges Fiskarlag har i sitt innspill gitt uttrykk for at det også i 2026 bør avsettes et kvantum til forskning og levendelagring, og har pekt på behovet for økt forskningsinnsats på levendelagring. Fiskarlaget har videre fremhevet at aktører med relevant kompetanse bør gis anledning til å bidra i dette arbeidet.

Sjømat Norge har i sitt innspill pekt på at det bør vurderes å avsette et større kvantum til levendelagring, blant annet for å legge bedre til rette for markedstilpasset høsting og økt verdiskaping.

Fiskeridirektøren legger til grunn at avsetningen på 30 tonn makrellstørje til levendelagring er fastsatt ut fra forskningsgruppens behov, og at det derfor ikke anses nødvendig å avsette et større kvantum til dette formålet. Havforskningsinstituttet har i tillegg behov for et eget kvantum til sitt forskningsprosjekt WelTuna, som inngår i den samlede forskningsavsetningen.

Med hilsen

Trond Ottemo
seksjonssjef

Victor Fuglaas Holte-Nilssen
rådgiver



Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.



Mottakerliste:

Nærings- og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

OSLO

